

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת צביקה פוגל

3913/25/פ

הצעת חוק דיווח לכנסת על תלונות וטיפול בהטרדות מיניות במשטרת ישראל, בשירות בתי הסוהר, בצבא ההגנה לישראל והטיפול בהן (תיקוני חקיקה), התשפ"ג–2023

תיקון חוק המשטרה
1. בחוק המשטרה, התשס"ו–2006¹, לפני סעיף 103 יבוא :

"דיווח לכנסת – 102ח. המפקח הכללי יגיש לוועדה לביטחון לאומי של תלונות על הטרדות מיניות במשטרת ישראל והטיפול בהן הפעולות השונות שנקט למניעת הטרדה מינית במשטרת ישראל וכן לגבי מספר התלונות שהוגשו לממונה על הטיפול בהטרדות מיניות במשטרה ואופן הטיפול בהן ; בדיווח ובתוך האמור לא ייכללו פרטי מידע שיאפשרו את זיהוי המתלונן, הנילון ואנשים אחרים המעורבים בתלונה."

תיקון פקודת בתי הסוהר
2. בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב–1971², לפני סעיף 132 יבוא :

"דיווח לכנסת – 131ג. נציב בתי הסוהר יגיש לוועדה לביטחון לאומי של תלונות על הטרדות מיניות בשירות בתי הסוהר והטיפול בהן הפעולות השונות שנקט למניעת הטרדה מינית בשירות בתי הסוהר וכן לגבי מספר התלונות שהוגשו לממונה על הטיפול בהטרדות מיניות בשירות בתי הסוהר ואופן הטיפול בהן ; בדיווח ובתוך האמור לא ייכללו פרטי מידע שיאפשרו את

¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 130.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459.

זיהוי המתלונן, הנילון ואנשים אחרים המעורבים
בתלונה.

תיקון חוק השיפוט 3. בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955³, אחרי סעיף 541א יבוא:
הצבאי

"דיווח לכנסת – 541ב. הרמטכ"ל יגיש לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת,
תלונות על הטרדות אחת לשנה, דין וחשבון ובו פירוט לגבי הפעולות
מיניות בצבא הגנה מיניות שנקט למניעת הטרדה מינית בשירות
בצבא הגנה לישראל וכן לגבי מספר התלונות לישראל
שהוגשו לממונה על הטיפול בהטרדות מיניות
בצבא הגנה לישראל ואופן הטיפול בהן; בדין
וחשבון האמור לא ייכללו פרטי מידע שיאפשרו את
זיהוי המתלונן, הנילון ואנשים אחרים המעורבים
בתלונה."

דברי הסבר

הטרדה מינית מהווה פגיעה בכבוד האדם, בחירותו ובפרטיותו. היא משפילה ומבזה את המוטרד ושוללת את אנושיותו, בין השאר, על ידי התייחסות אליו כאל אובייקט מיני לשימוש של המטריד, היא שוללת את האוטונומיה של המוטרד ואת שליטתו בגופו ובמיניותו, היא פוגעת בזכותו להגדרה עצמית ופולשת לפרטיותו. הטרדה מינית של נשים גורמת להשפלתן לגבי מינן או מיניותן ומקשה עליהן להשתלב בחברות שוות בשוק העבודה וביתר תחומי החיים.

תופעת ההטרדות המיניות לא פסחה על גופי הביטחון הלאומי הגדולים, משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר, ובשנים האחרונות אירעו בהם מקרים חמורים של הטרדות מיניות, בין היתר הטרדות בידי קצינים בכירים במשטרת ישראל וכן פרשת הסרסור בסוהרות בכלא גלבו. לצד זאת, ניכר כי בארגונים אלו יש מודעות גדלה והולכת לתופעה, ובדוח מבקר המדינה 70ב שפורסם במאי 2020 אף צוינה לחיוב הפעילות שנעשתה בהם לשינוי התרבות הארגונית.

תופעת ההטרדות המיניות לא פסחה גם על צבא הגנה לישראל, ובדוח ביניים מיוחד של מבקר המדינה בנושא מוגנות משרתי החובה עלה, ממחקר שנערך על ידי צה"ל בשנת 2022, כי 33% מחיילות החובה ציינו כי מאז גיוסן הן הוטרדו פעם אחת או יותר. כמו כן, בדוח הביקורת צוין כי צה"ל אינו מפרסם לציבור את הסקרים שהוא עורך ואינו מציג לוועדה לקיום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת את ממצאי הסקרים שערך.

שלא כמו מרבית הגופים בשירות המדינה, משטרת ישראל ושירות בתי הסוהר, כך גם צבא הגנה לישראל, הם גופים היררכיים והם מטפלים בעצמם בהטרדות מיניות באמצעים פיקודיים ומשמעתיים.

³ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

משכך, ונוכח מאפייני השירות הייחודיים בארגונים אלו, יש חשיבות רבה לכך שהוועדה לביטחון לאומי וועדת חוץ וביטחון של הכנסת, שהן הוועדות המפקחות עליהם (להלן: הוועדה), יקבלו דיווחים סדירים על הפעולות שנקטו הארגונים למניעת הטרדה מינית ועל האופן שבו טיפלו בתלונות על הטרדות מיניות. כך תוכל הוועדה לפקח על הטיפול בתלונות, לרדת לעומק הבעיות ולזמן אנשי פיקוד בשעת הצורך כדי לוודא שהאירועים יטופלו בצורה מיטבית.

הסדר דומה בעניין מוסדות להשכלה גבוהה נקבע בשנת 2014 בתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק), התשנ"ח-1998, ומאז קביעתו ניכרים שיפור וייעול בטיפול בתלונות על הטרדות מיניות ובפעולות הסברה למניעת הטרדות מיניות במוסדות האלה.

לאור האמור, מוצע לקבוע כי אחת לשנה המפקח הכללי של משטרת ישראל ונציב בתי הסוהר יגיש לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, והרמטכ"ל יגיש לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת, דין וחשבון ובו פירוט הפעולות שנקטו למניעת הטרדה מינית בגוף שהם עומדים בראשו, מספר התלונות שהוגשו לממונה על הטיפול בהטרדות מיניות ואופן הטיפול בהן. יודגש כי מאחר שמטרת הדיווח היא בחינת המדיניות, וכדי שלא לפגוע בפרטיותם של השוטרים, הסוהרים והחיילים המעורבים, בדין וחשבון האמור לא יכללו פרטי מידע שיאפשרו את זיהוי המתלונן, הנילון ואנשים אחרים המעורבים בתלונה.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מירב בן ארי וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2971; והונחה לקריאה הראשונה (הצעות חוק הכנסת – 907); פ/25/605; והונחה לקריאה הראשונה (הצעות חוק הכנסת – 978)).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באב התשפ"ג (26.07.2023)